

Úvod

Formální vzdělávací systém v České republice tvoří čtyři základní stupně vzdělávání. Prvním stupněm je **vzdělávání předškolní**, které jako doplněk výchovy v rodině mohou děti absolvovat ještě před započatím povinné školní docházky na základní škole. *S účinností od školního roku 2017/2018 je však i pro děti, které dosáhly pěti let věku do 31. 8., předškolní vzdělávání povinné.* Kromě mateřských škol jej zajišťují přípravné třídy základních škol a přípravný stupeň základních škol speciálních. Následuje **základní vzdělávání** získávané nejčastěji na základních školách. Žáci, kteří úspěšně projdou přijímacím řízením, si mohou plnit část povinné školní docházky i na víceletých gymnáziích nebo na konzervatořích. *Po zavedení výše zmíněného povinného posledního roku předškolního vzdělávání je od školního roku 2017/2018 povinná školní docházka celkem desetiletá a trvá od 5 do 15 let, jeden rok v předškolním vzdělávání a devět let na základní škole.* Ti žáci, kteří absolvovali devítiletou povinnou školní docházku na základních školách, se mohou ucházet o vzdělávání na střední škole, kde mohou absolvovat **střední stupeň vzdělávání**. V České republice existují tři základní typy středních škol: střední všeobecné školy s maturitou (gymnázia), střední odborné školy s maturitou a střední odborná učiliště. Dalším – nejvyšším – stupněm ve vzdělávacím systému je **vzdělávání terciární**, které je zařazené jako studium navazující na úplné střední vzdělávání s maturitou. Do terciárního stupně patří vyšší odborné vzdělávání a vysokoškolské studium.

Publikace **Školy a školská zařízení** představuje základní statistické ukazatele z oblasti školství a školských zařízení v České republice. Nabízí vybrané ukazatele i v **krajském srovnání** a v **časové řadě** od roku 2009 (resp. školního roku 2009/10) do současnosti. Poskytuje základní informace o počtu škol, tříd, dětí, žáků a studentů ve školách na území České republiky, dále o přijatých do 1. ročníků, absolventech škol, počtech pedagogických pracovníků a další – v řadě věcných, územních a časových členění.

Publikace je členěna na **tabulkovou část**, která podává přehled klíčových statistik v časové řadě a v dílčích tříděních, **rejstříkový výklad používaných pojmů** v abecedním řazení a **analytickou část**. Je nutné upozornit, že podmínky, za nichž se uskutečňuje vzdělávání předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, vymezuje Školský zákon (561/2004 Sb.), zatímco vysoké školy podléhají Zákonu o vysokých školách (111/1998 Sb.). V důsledku toho se liší i legislativa, která stanovuje statistické sběry dat (podrobněji zde). Např. u vysokých škol jsou data vykazována za kalendářní rok, zatímco u nižších úrovní vzdělávání za školní rok. Pojmy a metodika užívané pro tyto dvě skupiny škol proto nejsou totožné a v rejstříku je u některých pojmů uveden dvojitý výklad.

Jako v minulých letech, i letos publikace **vychází z dat Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)**, ze kterých Český statistický úřad (ČSÚ) čerpá i při přípravě tabulek s údaji o formálním vzdělávání publikovaných ve Statistické ročence České republiky, resp. v krajských ročenkách¹.

¹přehled odkazů na data sbíraná MŠMT lze nalézt na stránkách ČSÚ <https://www.czso.cz/csu/czso/ministerstvo-skolstvi-mladeze-a-telovychovy>, příp. na <https://statis.msmt.cz/statistikyvs/vykonyVS1.aspx> (výkonové ukazatele za oblast vysokých škol).